

תקציר המחקר:

מודל פסיכולוגי אינטגרטיבי לגורמי סיכון וחוסן לאובדנות בקהילה

הלהט"בית בישראל

העבודה נערכה במסגרת המרכז לחקר האובדנות והכאב הנפשי במרכז האקדמי רופין, בשיתוף עם היחידה הלאומית למניעת אובדנות ועמותת "בשביל החיים".
הוגשה בתאריך 30.9.18 ע"י דני פלג, בהנחיית פרופ' יוסי לוי-בלז

מטרת המחקר: הקהילה הלהט"בית נחשבת בסיכון גבוה להתאבדות, עם ממצאים המעידים על סיכוי של פי 6 מבאוכלוסיה הכללית לביצוע נסיונות אובדניים (Fergusson, Horwood, & Beautrais, 1999). מטרת המחקר הנוכחי לבחון מודל פסיכולוגי אינטגרטיבי של גורמי סיכון וחוסן בפני אובדנות בקרב להט"בים, אשר יחקור את המסלול הפסיכולוגי המקשר בין סטיגמה חברתית, כאב נפשי ומאפיינים בינאישיים, ואשר מקדם חשיבה והתנהגות אובדנית באוכלוסייה זו.

שיטה: 501 משתתפים מעל גיל 18 אשר הזדהו כחלק מהקהילה הלהט"בית, ענו על שאלונים מקוונים אשר עסקו בחוויות סטיגמה, כאב נפשי, מאפיינים בינאישיים, חשיבה אובדנית והתנהגות אובדנית.

תוצאות: מצאנו הבדלים מובהקים ברמת האובדנות בין הומואים, לסביות, ביסקסואלים/וטרנסגינדרים/ות, כך שהמשתתפים הטרנסגינדרים דיווחו על הרמות הגבוהות ביותר של חשיבה והתנהגות אובדנית, ואחריהם ביסקסואלים. יתר על כן, מצאנו כי סטיגמה חברתית, כולל אירועי חיים הנובעים מסטיגמה, וסטיגמה מופנמת, ניבאו חשיבה אובדנית, התנהגות אובדנית וכאב נפשי גבוהים יותר. לעומת זאת לפתיחות בנוגע לנטייה המינית היה קשר שלילי עם התפתחות חשיבה והתנהגות אובדנית. נוסף על כך מצאנו כי כאב נפשי תרם באופן משמעותי לאובדנות להט"בית, מעבר לתרומה של סטיגמה. באופן ספציפי, הקשר בין סטיגמה לאובדנות נמצא כמתווך על ידי תחושת התמלכדות. לבסוף, מצאנו כי למאפיינים בינאישיים תרומה משמעותית לאובדנות בקהילה, מעבר לתרומה של סטיגמה וכאב נפשי. באופן ספציפי, הקשר בין כאב נפשי ואובדנות תווך על ידי חווית האדם שהוא מהווה עול על סביבתו.

מסקנות: ממצאים אלו מעידים כי לסטיגמה חברתית יש השפעה משמעותית על התפתחות חשיבה אובדנית בקהילה הלהט"בית, וכי לכאב נפשי תרומה חשובה אף מעבר לכך. מחקר זה מדגיש את תפקידה המרכזי של תחושת התמלכדות בהיווצרות סיכון אובדני באוכלוסיה זו, וכן מדגים את תרומתם של מאפיינים בינאישיים, אשר מתווכים את השפעת הכאב הנפשי על התפתחות חשיבה אובדנית ועל כן יכולים לשמש כגורם חוסן חשוב בקהילה, המצמצם את הסיכון הגבוה להתאבדות.